E41/2024 vp
Toiminnanjohtaja Tapani Veistola
Suomen luonnonsuojeluliitto ry
MmV 17.9.2024

Täydennys minkkiä koskevaan kuulemiseen kysymysten perusteella

Olen ollut viime vuosikymmeninä monissa TEMin ym. aluekehitystyöryhmissä. Niissä on käsitelty kotimaisista ja EU-tukia, joilla on pyritty vastaamaan muun muassa äkillisiin rakennemuutoksiin.

Äkillisellä rakennemuutoksella (ÄRM) tarkoitetaan tilannetta, jossa alueellisesti tai valtakunnallisesti merkittävä työnantaja tai toimiala irtisanoo suuren määrän työntekijöitä kerralla konkurssin tai laajan sopeuttamistoimenpiteen johdosta.

Tällaisia tilanteita on seurannut ennen muuta tekniikan ja talouden muutoksista. Niiden takia esimerkiksi tehtaita tai kokonaisia toimialoja on lopetettu. Tuoreita kotimaisia esimerkkejä on Nokian matkapuhelimista metsäteollisuuden siirtymiseen paperista sellun tuotantoon.

Kokemuksien mukaan parasta sopeutumistoimenpiteiden onnistumiselle on *ennakoivuus.* Tässä mielessä on tärkeää tiedostaa, että turkistarha-alalla on kohonneita riskejä. Ne perustuvat ennen muuta kuluttajien arvojen muutoksiin. Muoti on erityisen herkkä ala tällaisille muutoksille. Turkissomisteille voi käydä samoin kuin esimerkiksi sata vuotta sitten naisten hatuissa yleisesti käytetyille haikaroiden ja muiden lintujen sulille. Niiden käyttö loppui nopeasti.

Taloushistoriasta löytyy monta muutakin esimerkkiä kysynnän ja tarjonnan muutoksista niin, että alaa ei pelasta edes tuotannon siirtyminen maasta toiseen. Esimerkiksi Suomi vei keskiajalla kuivattuja kaloja Keski-Eurooppaan, joissa niitä käytettiin katolisen paastonajan ruokana. Vähän myöhemmin tervalla oli taloudessamme suuri merkitys jne. Nykyään kapakalan ja tervan markkinat ovat täysin marginaalisia niin meillä kuin muualla. Kulutustottumukset ja tarpeet ovat toiset.

Näistä syistä olisi kaikkien edun mukaista varautua proaktiivisesti turkisalan jo pitkän aikaa jatkuneen rakennemuutoksen kiihtymiseen varsinkin Pohjanmaalla. Tällainen muutos saattaa tapahtua markkinatalouden takia paljon nopeammin kuin säännösmuutosten kautta. Poliittisiin päätöksiin on mahdollista sopia siirtymäaikoja, kun taas talouden rakennemuutokset voivat tapahtua hyvinkin äkillisesti. Hallittu proaktiivinen siirtyminen turkistaloudesta muihin elinkeinoihin olisi parasta sekä työntekijöille että aluetaloudelle.

Yhteenveto: Vielä olisi mahdollista tehdä turkistarhauksen loppumiseen – tapahtuipa se säännösten tai markkinoiden kautta – proaktiivinen strategia, joka olisi hallittu, oikeudenmukainen ja reilu.

Lisätietoja: toiminnanjohtaja Tapani Veistola, p. 0400 615 530, tapani.veistola@sll.fi